

1,7

ELŐTERJESZTÉS
Gárdony Város Önkormányzat Képviselő-testületének
2018. november 28-án tartandó ülésére
„az önkormányzat által biztosított szociális ellátások és szolgáltatások értékelése”
tárgyában

Tisztelt Képviselő-testület!

A szociális biztonság megteremtése és megőrzése érdekében a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. (Szt.) határozza meg az állam által biztosított egyes szociális ellátások formáit, szervezetét, valamint a szociális ellátásra való jogosultság feltételeit.

A helyi önkormányzatok a törvényben szabályozott ellátásokon túl saját költségvetésük terhére egyéb ellátásokat is megállapíthatnak.

A szociális ellátás feltételeinek biztosítása – az egyének önmagukért és családjukért, valamint a helyi közösségeknek a tagjaiként viselt felelősségén túl – az állam központi szerveinek és a helyi önkormányzatoknak a feladata.

2015-ben megváltozott a jogi szabályozás, melyek következtében az állam által biztosított támogatási formákon túl egyéb szociális ellátások biztosítása az önkormányzatok feladata lett. Az önkormányzatok szabadon dönthetnek a támogatások nagyságáról és formájáról. Az állami felelősségi körbe tartozó ellátások járási hatáskörbe, az önkormányzati ellátások képviselő-testületi hatáskörbe kerültek.

Az Szt. csak az állam által – a járási intézményrendszer útján – kötelezően nyújtott ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza. E körbe tartozik az időskorúak járadéka, az aktív korúak ellátása (foglalkoztatást helyettesítő támogatás, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás), az ápolási díj, az alanyi és normatív közgyógyellátás, valamint az egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

Ezen ellátások költsége nem terheli az önkormányzatot.

Az Szt. által szabályozott kötelező ellátások közül kikerült a lakásfenntartási támogatás.

A kötelező ellátások körén kívül további ellátások nyújtásáról és a jogosultsági feltételekről az önkormányzatok szabadon dönthettek.

2015. március 1-jétől az önkormányzatok által biztosított ellátások:

1. Települési támogatás:

Az Szt. az önkormányzatok által biztosítandó ellátások tekintetében annyit ír elő, hogy a képviselő-testület az e törvény rendelkezései alapján nyújtott pénzbeli és természetbeni ellátások kiegészítéseként, önkormányzati rendeletben meghatározott feltételek alapján települési támogatást nyújt. Az Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körében csak példákat említ: Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen:

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszerkiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

A települési támogatás egyes típusait és jogosultsági feltételeit az önkormányzat rendeletében

határozta meg. Ennek megfelelően a méltányossági közgyógyellátásra, a méltányossági ápolási díjra, valamint az önkormányzati segélyre vonatkozó szabályozást az Szt. a továbbiakban nem tartalmazza.

2. Rendkívüli települési támogatás:

Az Szt. alapján a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani.

Rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket indokolt részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások – így különösen betegséghez, halálesethez, elemi kár elhárításához, a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartásához, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások – vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorúlnak.

Gárdony Város Önkormányzat Képviselő-testületének a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint a felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló 4/2015. (II. 26.) önkormányzati rendelete 2015. március 1-én lépett hatályba.

Az önkormányzat által havi rendszerességgel nyújtható szociális ellátások közül a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez és a 18. életévüket betöltött tartósan beteg hozzátartozó ápolása jogcímén van lehetőség a támogatás megállapítására.

A lakhatáshoz nyújtott támogatás feltételrendszere az Szt. által korábban szabályozott lakásfenntartási támogatásra vonatkozó előírásokhoz igazodik, viszont az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem az eddigieknél alacsonyabb összegben került meghatározásra. A támogatás összege az egy fogyasztási egységre jutó havi jövedelem alapján sávosan került meghatározásra, a jövedelem növekedésével fordított arányban. Új elemként jelent meg, hogy amennyiben a családnak lakáscélú pénzügyi hitele van, annak havi törlesztő részlete a család összjövedelméből levonásra kerül, és az így kapott összegből kell kiszámolni az egy fogyasztási egységre jutó jövedelmet.

A hozzátartozó ápolása jogcímén nyújtandó ellátásnál az önkormányzat korábbi szociális rendeletében foglalt előírások szerepelnek, mivel ezen szabályozással már sikerült kiszűrni, illetve csökkenteni a jogosultak körét.

A rendkívüli települési támogatás részbe szinte teljes egészében a korábbi rendelet önkormányzati segélyezésre vonatkozó rendelkezései kerültek bele és a különböző jogcímek, egymástól némileg eltérő jövedelmi feltételek mellett nyújtható ellátásokkal – az elmúlt év gyakorlata alapján – célzott segítséget tudunk biztosítani a rendkívüli élethelyzetbe került családok anyagi támogatására.

A települési támogatások megállapítása az Szt. rendelkezése folytán a képviselő-testület hatáskörébe tartozik, de a kiadmányozási jog napi szintű biztosítása érdekében az a jegyzőre lett átruházva. Az ápolási díj és a szociális kölcsön jogcímén biztosított rendkívüli települési támogatás esetében – az eddigi gyakorlatnak megfelelően – a képviselő-testület hatáskörét az Egészségügyi és Szociális Bizottságra ruházta át.

Az Egészségügyi és Szociális Bizottság javaslata alapján az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai nyomán a rendelet néhány ponton változtatásra szorult.

Indokolttá vált a rendkívüli települési támogatás iránti kérelem elbírálása során alkalmazott jövedelemhatár emelése, családban élő igénylőknél az öregségi nyugdíj legkisebb összegének (28.500,- Ft) 180 %-áról 220 %-ára, egyedül élő igénylő esetében 250 %-áról 300 %-ára. Mindezt az indokolta, hogy a nyugdíjminimum évek óta nem emelkedett, a megélhetés költségei viszont nőttek.

A jövedelemhatár emelkedése miatt viszont a továbbiakban szükségtelenné vált a gyógyszer-támogatás jogcímén nyújtott rendkívüli települési támogatás esetében eddig alkalmazott magasabb jövedelemhatár, mivel a gyógyszerköltségek igazolása is nehézkessé vált az utóbbi időben.

Indokolt volt szabályozni azt, hogy az évente kétszer alkalommal igényelhető rendkívüli települési támogatásra vonatkozó kérelmek benyújtása között legalább 2 hónapnak el kell telni, mivel tendenciává kezdett válni, hogy sokan az év elején, egy-két héten belül igénybe vették a kétszeri alkalmat. Előfordulhat viszont olyan élethelyzet, hogy adott naptári évben 3. alkalommal is rászorul a kérelmező a támogatásra, melynek hiánya létfenntartását veszélyeztetheti. A mulasztás nyomán a kérelmet 3. alkalommal is be lehet nyújtani, ebben az esetben viszont az Egészségügyi és Szociális Bizottság lenne jogosult annak elbírálására.

A születési hozzájárulás 10.000,- Ft-os összege a támogatás bevezetése óta nem változott, így a módosítást követően ez az összeg 20.000,- Ft-ra emelkedett.

A felhatalmazó jogi rendelkezés változása miatt a módosítások átvezetésével új rendeletet kellett alkotni melyet 2018. júniusában fogadott el a Képviselő-testület.

A 2018. évi adatokat az elmúlt év adataival összevetve megállapítható, hogy a rendkívüli település támogatást igénylők száma, és az ilyen jogcímen kifizetett pénzösszeg nagysága is csökkent. Mindez azt jelenti, hogy a város lakosságának anyagi helyzete összességében javult, és kevesebben szorultak rá az önkormányzat támogatására.

Lakásfenntartási támogatásban több személy részesült, az e célból felhasznált összeg viszont csökkent. Az ápolási díjban részesültek száma drasztikusan (11 főről 4 főre) csökkent, ezzel párhuzamosan pedig az erre kifizetett pénzösszeg is. A köztemetésre fordított kiadás szinte teljesen azonos az elmúlt évvel. Egyedül a születési hozzájárulás jogcímén kifizetett összegnél tapasztalható emelkedés, melynek oka a hozzájárulás összegének 10.000,- Ft-ról 20.000,- Ft-ra történő növelése 2018. augusztus 1-től.

A szociális ellátásokhoz kapcsolódik a védett fogyasztói státusz, amelyet bizonyos támogatási formákban részesülő személyek kaphatnak meg a jegyző igazolása alapján. A lakásfenntartási támogatásban és a gyermekvédelmi ellátások közé tartozó rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő személyek válhatnak védett fogyasztóvá, akik esetében bizonyos áram- illetve gázdíj hátralék fennállása után nem történik meg automatikusan a szolgáltatás kikapcsolása, mivel kérhetnek részletfizetést, fizetési halasztást, vagy kérhetik előre fizetés mérőóra felszerelését. Feltehetően a védett fogyasztók nagy számának és a rezsicsökkentésnek is köszönhető, hogy az elmúlt 5-6 évben az éves elszámoló számlák kézhezvételét követően jóval kevesebben kerültek kilátástalan helyzetbe, mint az azt megelőző időszakban.

A városüzemeltetésben és parkfenntartásban közreműködő közfoglalkoztatottak foglalkoztatása már évekkal ezelőtt átkerült a Gárdonyi Városüzemeltetési Kft-hez, éves szinten átlagosan 9 személy alkalmazásával. Ez a létszám éppen fele a tavalyinak, amely azt is jelzi, hogy a városüzemeltetés terén egyre kevésbé lehet foglalkoztatásukra számítani.

Gárdony Város Önkormányzat a Polgármesteri Hivatalban és az oktatási intézményekben az év folyamán 11 fő közfoglalkoztatását biztosította. A közfoglalkoztatottak számának csökkenése egyrészt örömteli, mivel a munkaerőpiaci helyzet javulását jelzi, másrészt viszont a Városüzemeltetési Kft-nél mindez jelentős kiesést jelent, és nehezíti feladataik ellátását.

2018. november 20. napjáig az egyes szociális ellátások vonatkozásában az alábbi összegek kerültek megállapításra és folyósításra, számszerűsítve az érintett lakosság körét, kiemelve ebből a nyugdíjasokat:

Rendkívüli települési támogatás keretében: összesen	220 fő	5.156.000,- Ft
- <u>Önkormányzati segélyek:</u>		
- létfenntartás jogcímén	134 fő	2.730.000,- Ft
ebből nyugdíjas	13 fő	250.000,- Ft
- krízishelyzet jogcímén	30 fő	818.000,- Ft
ebből nyugdíjas	21 fő	225.000,- Ft
- temetés költségeinek jogcímén	29 fő	780.000,- Ft
ebből nyugdíjas	11 fő	255.000,- Ft
- kiskorú gyermek gondozása jogcímén	24 fő	732.000,- Ft
ebből nyugdíjas (gyám)	2 fő	50.000,- Ft
- gyógyszer-támogatás jogcímén	3 fő	96.000,- Ft
ebből nyugdíjas	2 fő	46.000,- Ft
- szociális kölcsön formájában	0 fő	
- Születési hozzájárulás jogcímén:	66 fő	870.000,- Ft
Rendszeres települési támogatás keretében:		
- ápolási díj méltányossági alapon:	4 fő	2.123.710,- Ft
- lakásfenntartási támogatás	96 fő	3.690.000,- Ft
ebből nyugdíjas	13 fő	214.000,- Ft
Köztemetés jogcímén:	2 fő	409.000,- Ft

A fenti összegeket összesítve 2018. november 20. napjáig Gárdony Város Önkormányzat összesen 11.064.000,- Ft-ot biztosított saját finanszírozásból a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások fedezetére.

A szociális ellátások széles körén kívül egyéb formában is igyekszünk támogatni a lakosságot, különösen a nyugdíjas korosztályt. Így a településen működő nyugdíjas klubok, egyesületek részére ingyenesen biztosítjuk az önkormányzat tulajdonát képező helyiségek használatát. Az önkormányzat 2018. évi költségvetésében az előző évekhez hasonlóan 400.000,-Ft-ot

biztosítottunk a város nyugdíjas szervezetei számára. Ezen túlmenően továbbra is alkalmanként 200,- Ft kedvezményt nyújtunk a termálfürdő belépőjegyének megfizetéséhez a termálfürdőt felkereső lakosaink és itt tartózkodási hellyel rendelkezők számára.

A szociálisan rászorultak részére történő, személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatások biztosítása szintén az önkormányzat feladatát képezi.

Az önkormányzat ezen szolgáltatásokat a Fókusz Szociális Szolgálat Alapszolgáltatási Központ és Család- és Gyermejjóléti Központ szervezeti keretein belül biztosítja.

A szenvedélybetegek nappali ellátása az Egészségdokk Közhasznú Alapítvánnyal 2013. szeptember 23-án kötött ellátási szerződés alapján biztosított.

A Fókusz Szociális Szolgálat Vezetőjének a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat 2018. évi munkájára vonatkozó beszámolóját az előterjesztés második része tartalmazza.

Gárdony, 2018. november 22.

Kovácsné dr. Bozsoki Kornélia
jegyző

Készítette: Jankovics Zoltánné aljegyző

Beszámoló a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat és az Idősgondozás 2018. évi munkájáról

Intézményünk, a Fókusz Szociális Szolgálat célja, hogy a szociális munka eszközeivel úgy biztosítson komplex segítő tevékenységet városunk rászorulóinak, hogy önállóságukat megtartva képessé váljanak problémáik megoldására. A Fókusz Szociális Szolgálat működése a 93 évi III. tv., a 97 évi XXXI tv., és más jogszabályok alapján áll, az SZMSZ és a szakmai programok adják a kereteit. Az elmúlt években az idősellátás mellett a családsegítés tapasztalatairól számoltunk be az év ezen szakában, amit ezúttal kiegészítünk a járási szintre szervezett család- és gyermekjóléti központ Gárdony városára vonatkozó tevékenységével. A családsegítés, mint feladat megmaradt a szervezeti átalakítások során, azonban statisztikailag nem jelenik meg önálló tevékenységként, hanem a család- és gyermekjóléti szolgáltatás körébe tartozik. Így jelen beszámolómban az idősgondozás mellett azon eseteinkről számolunk be, melyekben nincs gyermek ellátott, vagy nem merült fel gyermekveszélyeztetés. Szolgáltatásunk a város lakossága számára széles körben ismert. Munkánk etikai sztenderdjeit a szociális munka etikai kódexe foglalja össze. Szakmai tevékenységünk során az információk felelős kezelését a GDPR szabályozás figyelembevételével biztosítjuk.

Étkeztetés

Étkeztetés keretében azoknak a szociálisan rászorultaknak a napi egyszeri meleg ételről (ebéd) kell gondoskodni, akik önmaguk, illetve eltartottaik részére tartósan vagy átmenetileg nem képesek azt biztosítani (életkor, egészségi állapot, fogyatékoság, *pszichiátriai* -, szenvedélybetegség, hajléktalanság miatt). A lakosság szükségleteinek megfelelően az étkeztetést biztosítjuk, hétfőtől péntekig, szükség esetén, hétvégén és ünnepnapokon is. Az étkeztetés megszervezése szociális konyhán keresztül történik, helyi vendéglátó egységgel kötött szerződéssel. Az étkeztetés történhet helyben fogyasztással, az étel elvitelének lehetőségével (ételhordót a szolgáltatást igénybe vevő biztosítja), vagy lakásra szállítással (a szolgáltatást igénybe vevőnek 2 db ételhordót kell biztosítania, és lehetővé kell tennie az ebédszállító számára az ebéd átadását). A diétás étkezést orvosi javaslat alapján biztosítanunk kell, azonban egy szigorú, a normál étrendtől jelentősen eltérő menü biztosítása nincsen szerződés-szerűen megalapozva.

A vezető gondozónő napi 4 órában végzi az étkeztetéssel kapcsolatos szervezési és ügyviteli feladatokat. Bonyolítja a pénzforgalmat, mely során a készpénzutas megvalósulása meghaladhatja az egymillió forintot.

2018-ban eddig 14074 adag meleg ételhez juttattuk a szolgáltatásra jogosultakat, ami 1397 adaggal több a tavalyihoz képest.

Az értékelt időszakban 66 fő részesül étkeztetésben. 2017. évhez képest 8 fővel emelkedett az étkeztettek száma.

Az eddig kiadott térítésmentes adagok száma 4584 adag. A 2017. évben vizsgált időszakhoz képest 31 adaggal kevesebb. Térítésköteles adagok száma 9490. 2017. évhez képest 1428 adaggal nőtt az igény. Térítésmentes étkezésben 16 fő, térítésköteles étkezésben 50 fő részesül. Fizetési elmaradások ebben az évben nem voltak tapasztalhatóak.

Házi segítségnyújtás

A házi segítségnyújtás olyan gondozási forma, amely az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartása érdekében szükséges ellátást – tényleges szükségleteinek megfelelően - lakásán, lakókörnyezetében biztosítja. A házi segítségnyújtásban részesülő személyre vonatkozóan

egyéni gondozási tervet készítünk. Az egészségügyi szolgáltatóval szoros együttműködésben ápolási terv is készül. A hivatásos gondozók munkájuk során segítséget nyújtanak ahhoz, hogy az ellátást igénybe vevő fizikai, mentális, szociális szükséglete saját környezetében, az életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, a meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével biztosított legyen.

A jogszabály 2016. január 1-jétől kettéválasztotta a házi segítségnyújtás tevékenységi körét: a szociális segítségre és személyi gondozásra. A gondozási szükségletet továbbiakban is vizsgálni kell a korábbiakhoz képest azzal a változással, hogy annak megállapítására kerül sor, hogy az igénylő számára a szociális segítség vagy a személyi gondozás indokolt-e.

Szociális segítség: az alacsony szükséglet kielégítését szolgálja, az idetartozó tevékenységeket szakképzettség nélkül is el lehet látni. Ilyennek minősül a lakókörnyezet tisztán tartása, a háztartási feladatokban nyújtott segítség, illetve a „veszélyhelyzetek megelőzésében, vagy annak elhárításában történő segítségnyújtás”.

Személyi gondozás az „intenzív” szükségletet kielégítő gondozási tevékenységek és az ápolási feladatok, amelyek csak megfelelő szociális vagy egészségügyi szakképesítés birtokában végezhetők. A szakképzett gondozók ugyanakkor a személyi gondozás mellett a szociális segítség körébe tartozó tevékenységeket is elvégezhetik. Ha valaki mindkét tevékenység igénybevételére jogosult, akkor is csak legfeljebb napi négy órában kaphat segítséget. Ha a gondozási szükséglet a napi négy órát meghaladja, akkor az idős embert tájékoztatni kell a bentlakásos intézményi ellátás igénybevételének lehetőségéről. Addig, amíg a bentlakásos intézményben történő elhelyezés nem valósul meg, szabály szerint csupán napi 4 órában gondozható. Az ellátottak száma az igénytől függően változó. Egy hivatásos gondozó maximum 7 órát tölthet a gondozottaknál összesen naponta. 2018. évben 34 fő ellátott részesült személyi gondozásban.

Összességében a 2018. évben ellátottak száma **34** fő, látogatások száma **3925**, látogatási idő **2941** óra. Törvényi előírás alapján a gondozónőnek összesen 147 óra látogatási időt kell a gondozottaknál tölteni havonta. A látogatási idő magába foglalja a személyes gondozást, a ráfordított időt, és az útidőt.

A házi segítségnyújtás engedélyezett létszámkerete: **5** főállású, teljes munkaidőben foglalkoztatott szakember, (**1** fő vezető-gondozó, **4** fő szociális gondozó). Valamennyien szakképzettek, további szakképesítéssel rendelkezik **1** fő (gerontológiai szakgondozó). A gondozónők a területet saját gépkocsival (**2** fő), szolgálati kerékpárral (**3** fő) teszik meg. Jelenleg három gondozónőnk is táppénzen van, ezért kénytelenek voltunk a hiányzó munkaerőt szolgáltatási szerződések révén pótolni. Gondozónőink jelenleg **34** idős, vagy egyéb okból nyugdíjas és rászoruló személy gondozását végzik. Mivel a szolgáltatást nem szükségszerűen minden napra vonatkozóan veszik igénybe, az egy nap folyamán ellátottak száma 20 és 23 között van. A házi segítségnyújtás térítésköteles ellátás, valamennyi ellátott térítési díjat fizet. Ennek mértéke a jövedelemtől függ.

Újszerű jelenség a méltányossági kérelmek számának emelkedése.

Azzal kell számolnunk, hogy a magas térítési díj ellenére a településen keletkező igényt nem leszünk képesek várólista nélkül kielégíteni. A várólista léte feszültséget fog generálni, mivel nyilvánvalóan rászorult embereket is megvártni kényszerülünk. E listát egy rövid időre már 2018-ban is létre kellett hoznunk. Ez érthető, hiszen a gondozónők létszáma egy 10 ezer fő alatti lakosságra lett kalkulálva, ám Gárdony lakossága néhány év alatt mintegy 20%-kal emelkedett. Az ellátott idősök között arányában több lett a kevésbé mozgásképes személy.

Számukra a mozgáshoz, fürdetéshez rendszeresen két gondozót kell biztosítani, mivel egyedül munkavédelmi értelemben problémás a szükséges emelés, sokszor pedig lehetetlen is volna. Ennek megszervezését nem támogatja a jogszabályi háttér, sem a munkaerő létszámában, sem az előírt látogatási időt tekintve nem ismeri el. Ennélfogva Gárdony város szolgáltatása munkaerő oldalról veszélyeztetve van a házi szociális gondozás tekintetében, mert az évi rendes szabadáson túli hiányzások, betegség, kötelező képzés esetén a helyettesítés nem megoldott. Másfelől a területen nem is áll rendelkezésre általunk ismert alkalmas és képzett munkaerő az esetleges bővítésre, vagy a fluktuáció fedezésére. 2018. évben a tevékenységben társadalmi gondozó nem vett részt, mivel az azért adható havi 4000 Ft tiszteletdíj semmiféle vonzerőt nem jelent.

Alapszolgáltatás (család- és gyermekjóléti)

2016. január 1-jétől a családsegítés csak gyermekjóléti szolgáltatással integráltan –egy szervezeti és szakmai egységben- működhet: települési szinten a család- és gyermekjóléti szolgálat, járási szinten a család-és gyermekjóléti központ keretében. Mindkét szolgáltatás továbbra is önkormányzati feladat maradt. Az új intézmények által ellátandó családsegítés feladatait továbbra is a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), a gyermekjóléti szolgálat és központ feladatait pedig a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) tartalmazza. A két törvény szakmai végrehajtási rendelete 2015. év őszén jelent meg. Az új feladatmegosztás fokozott együttműködés kialakítását követeli meg a szolgálatok és a központok között, valamint a központok részéről szakmai támogatásnyújtását írja elő a Gyvt. a szolgálatok irányába.

Az alapszolgáltatás célját és feladatát a jogszabály hosszan részletezi. Tömörebben: a szociális és mentálhigiénés problémák miatt veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok feltárása, megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. Tájékoztatást adunk a szociális, családtámogatási és társadalombiztosítási ellátások formáiról, a hozzájutás módjáról. Szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást nyújtunk.

Segítséget nyújtunk szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ügyek vitelében. Meghallgatjuk az egyén, család panaszát és lehetőség szerint intézkedünk annak orvoslása érdekében. Családgondozással célozzuk a családi krízisek, működési zavarok, konfliktusok megoldását. Szociális, mentális, életvezetési problémával küzdők számára az életvezetési képesség megőrzése céljából tanácsadást, családgondozást, egyéni esetkezelést, és a csoportos programok lehetőségét biztosítjuk. Az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutást elősegítjük, információt nyújtunk a helyben elérhető támogatásokról. Szinte mindennapos eset, hogy díjhátralék, vagy más közüzemi tárgyú ügyintézésben segítünk. Szükség szerint közreműködünk albertkeresésben. Folyamatosan közvetítünk adományokat. Ügyfeleink számára az alapvető szociális munkaformák mellett szükség szerint pszichológiai, jogi, társadalombiztosítási tanácsadást nyújtunk. A szenvedélybetegek, pszichiátriai problémával küzdők esetében az egészségügyi, illetve speciális szolgáltatásokhoz jutást szorgalmazzuk, de a fentiekben leírt tevékenységeknek ettől függetlenül is alanyai. Az alapszolgáltatás keretében végzett tevékenységet – a szolgáltatást igénybevevő érdekében, mások személyiségi jogainak sérelme nélkül – a szükséges mértékig kiterjesztjük az igénybevevő környezetére, különösen családjának tagjaira.

Jelzőrendszer

Az alapszolgáltatás a családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszert működtet, melynek tagjai: a jegyző, munkaügyi szervezet, egészségügyi szolgáltatók, a gyermekjóléti szolgálat, a pártfogó felügyelői és a jogi segítségnyújtó szolgálat, társadalmi szervezetek, egyházak. A magánszemélyek jelezhetik, ha segítségre szoruló családról, személyről szereznek tudomást. Jelzési kötelezettsége van a szociális, oktatási, egészségügyi intézményeknek és jelzéssel élhetnek a társadalmi szervezetek, egyházak, magánszemélyek, ha segítségre szoruló családról vagy egyénről van tudomásuk. Kéthavonta jelzőrendszeri ülés megtartására kerül sor, ahol az aktuális információk cseréje, mind általános, mind egyedi esetre vonatkozóan is megtörténik. Egyedi ügyekben a családgondozó az adekvát jelzőrendszeri tagot keresi meg a sikeres együttműködés reményében. Ez évben **5** jelzőrendszeri ülést szerveztünk aktuális szakmai napirenddel. A jelzőrendszeri ülésekre különböző témában hívtunk meg vendégeket. Elfogadta a meghívásunkat dr. Lőrincz Zsuzsanna, aki az Egyensúlyunkért Alapítvány közösségi pszichiátriai ellátás koordinátora, Rabi József, a szolgálat gyermekpszichológusa és Gönczi Gábor az Egészségdokk Közhasznú Alapítvány szakmai vezetője. Tájékoztatást adtunk a jelzőrendszeri tagoknak 2 alkalommal intézménylátogatásról (ráckeresztúri drogrehabilitációs otthon). A jelzőrendszeri tagoktól - eddig el nem látott személlyel kapcsolatban - **24** jelzés érkezett, ebből **5** idősvédelmi természetű volt. Valamennyit komolyan vettük és a legrövidebb időn belül a szakma szabályai szerint utánajártunk. Időnként a kórházi szociális munkás azonnali megoldás reményében keres minket, ilyenkor a megoldást a beteg személy kapcsolati rendszerében keressük.

Alapszolgáltatás engedélyezett szakmai létszámkerete: **1** fő (vezető családsegítő), **2** fő családsegítő látja el. Minden munkatárs rendelkezik a vonatkozó szakmai rendeletben előírt képzettséggel. Felsőfokú szociális szakmai képesítések: szociális munkás, szociálpedagógus. A továbbképzéseket, kötelező kreditpontok megszerzését az éves továbbképzési terv rögzíti. Tárgyévben sikerült a kötelező képzési kreditek megszerzésében előre lépni, jelenleg időarányos elmaradásunk nincs.

A főállású munkatársak mellett megbízási/szolgáltatási szerződéssel külsős szakemberek is segítik a feladatok ellátását: **1** fő jogász (havi 6 órában) és **1** fő szupervizor (havi 6 órában), **1** fő gyermekpszichológus.

A munkafolyamatok dokumentálása a törvényben előírt követelményeknek megfelel, amit tárgyévben is megerősített, nem is egy ellenőrzés. A központi nyilvántartó rendszerbe naprakész jelentési kötelezettségünk van, minden szakfeladat tekintetében külön-külön. A kijelölt munkatársaknak munkaköri leírásban rögzített feladata a jelentés teljesítése.

Tárgyévben eddig **15** (nem gyermekközpontú) esettel dolgoztunk és dolgozunk, ami a szolgálat tevékenységének kisebb részét képezi. A gyermekjóléti és a központtal közösen vitt hatóságközeli esetek számosabbak, annak részletezése a februári, éves jelzőrendszeri beszámolón esedékes. **Szolgáltatási adatlapot** rövid időtartamú szolgáltatásról **50** fővel kapcsolatosan **60** esetben készült. Esetnek azt tekintjük, ahol egynél több érdemi találkozásra volt szükség a folyamat viteléhez. A gondozásba vételnek nem csak adminisztratív, hanem szakmai feltétele is van, nevezetesen, hogy a klienssel sikeresen tető alá hozunk egy közös célkitűzést és egy alkalmas cselekvési tervet, és számos esetben van szükség több találkozásra, mígnem ez megtörténhet.

10 hónap összesítésében **468** esetben történt információadás, **189** konkrét esetben történt ügyintézésben való segítségnyújtás, ami többségében kérelmek, hivatalos levelek, szociális- és

nyugellátással kapcsolatos nyomtatványok kitöltését jelenti. Segítő beszélgetésre **324** esetben került sor. Munkatársaink **160** esetben lakhelyükön keresték fel klienseinket.

A foglalkoztatottság javuló országos adatai sajnos nem mutatkoznak meg a lakosság szociálisan veszélyeztetett rétegeinek életszínvonal-javulásában. Sőt, a valós megélhetést biztosító jövedelem lehetőségétől távolodnak, ahogy a leszakadók fizikai és mentális állapota romlik, és a munkaerőpiacon csökkennek az esélyeik. Ez a kör a szenvedélybetegségeknek jobban kitett, az alkoholfogyasztás, a dohányzás, a fiatalok esetében az olcsó és különösen veszélyes tudatmódosító szerek használata tekintetében felülreprezentált.

Eközben az érintett családok jellemzően eladósodnak. Városunkban szerencsére az uzsora nem jellemző, de a legális gyorsitelezési formák, mindenekelőtt pedig a rezsitartozás idővel sokakat szinte reménytelen helyzetbe sodor. Támogatásukra működő lehetőség a lakásfenntartási támogatás, a védendő fogyasztói státusz kérvényezése és a kártyás mérők létesítése, de ezek a jövedelemhiánnyal és az életmódból fakadó hátrányokkal nem egyező léptékű tényezők. A rendkívüli települési támogatás (mely gyermekvédelmi kedvezménnyel támogatott családok esetében csak évente kétszer kérhető, míg mások is évente kétszer kérhetik) kisebb krízishelyzetek áthidalásában segíthet a krízis segély, szociális kölcsön.

Az elszegényedésnek olyan jeleivel is találkozunk, amik korábban nem voltak jellemzőek, ilyen például, hogy szociális bérlakásban lakók is jelentős lakbérhátralékba kerülhetnek, noha a lakbérterheik a piacinál kedvezőbbek. Kiáltó gondot okoz a városban a megfizethető albérlethez jutás lehetősége. Ha egy szerény jövedelmű család elveszíti albérletét, nem egyszer azért, mert a tulajdonos nagyobb bevételt remél

A "Fehérvár Travel" Közhasznú Alapítvány a Rászorulókért pályázaton nyertünk pályázatot, 2 fő 12 x 10.000.- Ft-os étkezési támogatásra voltak jogosultak.

A pszichiátriai és szenvedélybetegek ellátását az Egészségdokk Közhasznú Alapítvány látja el. Az alapítvánnyal napi munkakapcsolatunk nincs.

Kapcsolatban állunk a Székesfehérvári Szent György Kórház Pszichiátriai Osztályával. Nagy segítséget jelent számunkra az osztályon dolgozó szociális munkással történő konzultáció klienseink ügyében.

Jogi természetű problémák megoldását a részmunkaidőben foglalkoztatott jogász munkájára tudjuk alapozni. E szolgáltatást idén eddig **32** fő/család vette igénybe, ami több a tavalyi esetszámnál. A jogász/ügyvéd megbízására egyre inkább szükség van a napi szolgáltatás nyújtásához, hogy a jellemzően érzelmi szinten túlterhelt problémákban a jogi vonatkozásokat ne tévesszük szem elől.

Az alapszolgáltatás keretén belül hangsúlyt kap a pszichológiai tanácsadás is, mely lehetőséget ad arra, hogy kritikus, pszichés természetű válsághelyzetekben ne maradjunk válaszadás lehetősége nélkül. Miközben a pszichológus munkaidejének legnagyobb része a gyermekek segítésére fordítódott, néhány esetben a családsegítésben felmerülő pszichés jellegű problémák kezelésében is szerepet vállalt. Családkonzultációs illetve mediációs szolgáltatásra is van mód intézményünkben, ami a rendszerszemléletű családsegítést erősíti.

Sokféle adomány felajánlásával találkoztunk ebben az évben is. A gyógyászati segédeszközöktől az anonim pénzadományokon át a tartós élelmiszerig sok esetben kötöttük össze a segíteni akaró polgárt a rászorulttal. Bútorok közvetítése is előfordult, itt azonban akadályt képez, hogy sem tárolásra, sem szállításra kapacitásunk nincsen. Gyermekjátékok, és háztartási és informatikai eszközök is érkeznek. Élelmiszercsomagot **14** esetben adtunk, melyek

értéke 4-7 ezer Ft volt, melyek fedezete magánszemélyektől származó pénzádomány volt. A Kék Tó étterem egy egyedül élő férfi számára biztosít több hónapon keresztül vacsorát napi rendszerességgel.

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) kormányrendelet 2016. január 1-jével kiegészült. A módosítást az indokolta, hogy az intézményi ingyenes gyermekétkeztetés biztosítása kiegészül, így a továbbiakban, a szünetekben is biztosítani kell azt. Jogosultság feltétele rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülője, más törvényes képviselője.

2018. év szüneti gyermekétkeztetése az alábbiak alapján alakult.

- tavaszi gyermekétkeztetés **2 nap 20 fő, 40 adag,**
- nyári gyermekétkeztetés **43 nap, 34 fő, 1121 adag,**
- őszi gyermekétkeztetés **3 nap, 25 fő, 75 adag.**

Az alapszolgáltatás a 2018. évben Csiribpusztán élő gyermekek számára kreatív délutánokat tartott 7 alkalommal. A délutáni elfoglaltságokat a csiribpusztai buszmegállóban tartottuk meg. Alkalmanként 15 gyermek és 3 felnőtt vett részt a foglalkozáson. A kézműves délutánokat ünnepekre készülődéssel töltöttük ki. Gyermeknap alkalmából a Fehérvári Hagyományörző Íjászegyesület 1 fővel képviseltette magát. Az érdeklődőknek íjászatot oktatót és népi játékokat mutatott be. A napot palacsinta evéssel zártuk. Tavasszal egy lakossági kezdeményezést támogatva „szemétszedő akciót” tartottunk, melyen 7 csiribpusztai lakos vett részt és 4 fő a szolgáltatótól. Összesen 27 db 120 literes szemeteszákot töltöttünk meg. A tavaszi szünetben Galgóczy Ildikó a rendőrség képviseletében a kamaszok részére bűnmegelőzési előadást tartott, melyben említést tett az internet veszélyeire is. Húsvétkor kreatív délután keretében nyuszisimogatáson vehettek részt a gyerekek. Nyári szünetben egy hetes napközis tábor tartottunk július 09-től 13-ig **26** gyermek részére. Két alkalommal strandolni vittük a gyerekeket, bemutattuk számukra Székesfehérvár nevezetességeit és játszónapokat tartottunk Csiribpusztán. Szeptemberben tájékoztatót adtunk a téli rezsicsökkentésről a fatüzelésű háztartások számára.

A gyermekek és a felnőttek szívesen és lelkesen tevékenykedtek. A csoportfoglalkozások elsősorban közösségépítésre irányultak. Megvalósulásukhoz segítséget kaptunk az önkormányzattól, vállalkozóktól, civil szervezetektől.

Gárdony területén 2018-ban látókörünkbe került egy kisebb létszámú fedél nélküli csoport, melyből 1 fő részesült alapszolgáltatásban. A gondozás során a fő cél az egészségügyi szolgáltatóhoz történő eljuttatás, valamint az öregségi nyugdíj intézése volt a fő cél. A kitűzött tervek sikeresen megvalósultak. A többiekkel az együttműködés nem, vagy igen korlátozottan valósult meg. Az ételt és egyéb juttatásokat elfogadják, sőt néha igényt is támasztanak rá, de közös cél kitűzésébe, és azért végzett tevékenységre már nem hajlandók. Ennek ellenére a nehéz helyzeten különböző támogatásokkal próbált a szolgálat segítségükre lenni. Tetűirtószer, gyógyszerek kiváltása, térítésmentes étkezés biztosítása hétfőtől péntekig, tartós élelmiszer csomag, törölköző, ágynemű, egyéb tisztálkodási szerekkel való ellátás. A közterületen tartózkodást érintő törvényi változás településünk hajléktalanjainak életére egyelőre nem volt hatással, ugyanakkor a város lakosainak egy része hajlamosabb jelenlétüket ismétlődően jelezni. A hajléktalanok életét valós együttműködés híján távolabbról követjük, számos esetben hívtunk mentőt, vagy kezdeményeztünk orvosi kezelést, de az egészségügyi ellátórendszer láthatóan nem törekszik rehabilitációjukra.

A család- és gyermekjóléti központ

fő feladataihoz tartozik, hogy elősegítse Gárdony város területén élő gyermekek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét. Segítséget nyújt a veszélyeztetettség megelőzéséhez, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetéséhez, a gyermek családjából történő kiemelésének megelőzéséhez, illetve a gyermek családjába történő visszagondozásához.

Ennek érdekében hatósági tevékenységhez kapcsolódó feladatokat lát el.

A hatósági intézkedések közül leggyakoribb a **védelembé vétel**. Védelembé vételre akkor kerül sor, ha a gyermek veszélyeztetettségét a szülők, a család önkéntes együttműködés keretében nem tudják, vagy nem akarják megszüntetni, az alapszolgáltatás nem vezet eredményre vagy attól eredmény nem várható, de feltételezhető, hogy a gyermek családi környezetében még nevelhető. Továbbá védelembé vehető az a gyermek, akit bűncselekmény elkövetésével gyanúsítanak, valamint az a gyermek, aki 16. életévét még nem töltötte be és óvodai vagy iskolai igazolatlan hiányzásai meghaladják az 50 órát.

Gárdony város területén lévő védelembé vett gyermekek száma 2018-ban: 17 fő. Ebből 8 fő lány és 9 fő fiú. A védelembé vétel okai között szerepelt a gyermek beilleszkedési és súlyos magatartásproblémája, a szülők életvitele, a gyermek bántalmazása, az 50 órát meghaladó iskolai igazolatlan hiányzás, valamint egy esetben bűncselekmény elkövetésének gyanúja.

2018-ban Gárdony területén **ideiglenes hatályú elhelyezésre**, a gyermek családból való azonnali kiemelésére nem került sor. Az ideiglenes hatályú elhelyezés a gyermek érdekében történő azonnali intézkedés, ha fennáll a gyermek súlyos veszélyeztetettsége, tehát testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti. Az ideiglenes hatályú elhelyezés felülvizsgálata során, ha a veszélyeztető körülmény továbbra is fennáll, akkor a gyermek **nevelésbe vételét** rendeli el a gyámhatóság. Nevelésbe vétel oka lehet, ha a veszélyeztetettség megszüntetése a szülő együttműködésével nem biztosítható, a gyermek fejlődését családi környezete veszélyezteti, és veszélyeztetettségét az alapellátás keretében biztosított szolgáltatásokkal, valamint a védelembé vétellel nem lehetett megszüntetni, illetve attól eredmény nem várható továbbá, ha a gyermek saját családjában történő gondozása, a szülő egészségi állapota, indokolt távolléte, vagy más családi ok miatt nem biztosítható.

Nevelésbe vett gyermekek száma: 10 fő. Ebből 5 lány és 5 fiú.

A család- és gyermekjóléti központ telefonos **készenléti szolgálatot** biztosít a törvényi előírásoknak megfelelően. Célja, hogy a központ nyitvatartási idején kívül – éjszaka és hétvégén – felmerülő krízishelyzetekben azonnali segítséget, tanácsadást vagy tájékoztatást nyújtson. A készenléti ügyeletet ellátó esetmenedzsernek személyes intézkedésre nincs lehetősége, segítséget, tanácsadást telefonon tud nyújtani, és a beérkező jelzés továbbítása a feladat.

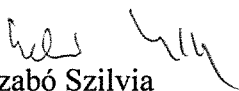
A központ rendszeres tevékenysége még a felügyelt kapcsolattartás lebonyolítása, melynek során voltak gárdonyi érintettségű felnőttek, de gyermek nem.

Október hónaptól került bevezetésre az óvodai és iskolai szociális munka, mely új munkatársak felvételével, a tartalmi megvalósítás kezdeteinél tart.

Az intézmény valamennyi dolgozója számára adott a szupervízió lehetősége. A szervezeti egységek hetente esetmegbeszélést tartanak. A Polgármesteri Hivatal vezetőivel, ügyintézőivel nagyon jó munkakapcsolatban állunk.

Nagyon fontos szerepe van a helyi közösség összekovácsolásában, építésében annak, hogy a segítséget kérő és a segíteni szándékozó gárdonyiak egymásra találásának teret biztosítunk. A családok segítségén felül szerepet tulajdonítunk intézményünknek abban is, hogy az óhatatlan szociális feszültségek keltette indulatokat sok esetben tudjuk moderálni, a kellő információ, vagy járható ügyintézési út, konfliktusmegoldási- vagy túlélési taktika megmutatásával. Továbbra is igyekszünk munkánkkal részt venni Gárdony város boldogulásában, ami – úgy hisszük - nem valósulhat meg a helyi társadalom leszakadó tagjainak felkarolása nélkül.

Gárdony, 2018. 11. 20.

Szabó Szilvia
csoportvezető

Molnár Tamás
intézményvezető